

อินเทอร์เน็ต

ความหมาย

อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกทั้งนี้เนื่องจากเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆทั่วโลกที่เรียกว่า A network of networks ผ่าน Transmission Control Protocol/Internet Protocol หรือ TCP/IP ช่วยให้คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันและสามารถแลกเปลี่ยนสารสนเทศซึ่งกันและกันได้สะดวกและรวดเร็ว

อินเทอร์เน็ตเป็นศัพท์ที่ประกาศใช้เป็นศัพท์มาตรฐาน ปรากฏในศัพท์คอมพิวเตอร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 ปี 2540 เมื่ออธิบายตามหลักการถ่ายเสียงภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ของราชบัณฑิตยสถานใช้ถ่ายตามเสียงสำหรับ “e” นั้น ในตำแหน่งพยัญชนะต้นอ่านเป็นเสียงตัว “ท” จึงใช้ “เทอร์” สำหรับ “ter” และในตำแหน่งพยัญชนะท้ายอ่านเป็นเสียงตัวสะกด “ต” จึงใช้ “เน็ต” แทน “net” ตัวไม้ไตคู่ใส่ไว้เพื่อแสดงว่าเป็นสระเสียงสั้น จึงเขียนว่า อินเทอร์เน็ต

ความเป็นมา

เครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว ในปี ค.ศ. 1969 กระทรวงกลาโหมของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ตั้งเครือข่ายที่เรียกว่า ARPAnet (Advanced Research Project Agency Networks) เชื่อมโยงติดต่อข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ช่วยให้นักวิจัยในกลุ่มได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน อันเป็นผลให้งานวิจัยมีคุณภาพดีขึ้น ARPAnet ได้เริ่มเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานที่ 4 แห่งเข้าด้วยกันได้แก่

มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด, UCLA, UC Santa Barbara และมหาวิทยาลัยยูทาห์ ต่อมาในปี 1970 ARPAnet จึงเริ่มนำมาใช้ในวงกว้างขึ้นไม่เฉพาะแต่เพียงในวงการทหารของสหรัฐอีกต่อไปเมื่อมหาวิทยาลัยและกระทรวงกลาโหมได้ทำการวิจัยและยินยอมที่จะเชื่อมระบบเน็ตเวิร์กเข้าด้วยกัน หลังจากปี 1970 ARPAnet จึงได้กำหนดมาตรฐานโปรโตคอลของการสื่อสารขึ้นให้เป็นแบบอย่างเดียวกันทั้งหมดและทำให้การเติบโตของระบบเน็ตเวิร์กเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนถึงปี 1983 คอมพิวเตอร์ทุกตัวภายใน ARPAnet ก็ใช้มาตรฐานเดียวกันทั้งหมด นั่นก็คือมาตรฐาน TCP/IP ที่ใช้กันมาจนถึงปัจจุบันนั่นเอง ในปี 1983 นี้การทำงานบนระบบเน็ตเวิร์กไม่ได้ใช้เฉพาะในวงการทหารเท่านั้น แต่ได้แยกออกเป็น 2 เน็ตเวิร์กด้วยกันคือส่วนหนึ่งกลายเป็น MILnet เน็ตเวิร์กที่ใช้ในกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ สำหรับดำเนินงานทางการทหาร อีกส่วนหนึ่งก็คือ ARPAnet ซึ่งถูกใช้ในงานวิจัย และได้ขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นเครือข่ายนี้ได้พัฒนาก้าวหน้ามาเป็นลำดับและได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น DARPA (Defence Advanced Research Project Agency)

ในปี 1985 หน่วยงานกองทุนวิทยาศาสตร์แห่งประเทศสหรัฐ ได้เริ่มเตรียมกองทุนในการจัดตั้งเน็ตเวิร์กสำหรับวิจัยและศึกษาค้นคว้าทั้งที่สหรัฐอเมริกา และเริ่มเชื่อมโยงการสื่อสารเข้ากับ NSFnet ขณะนั้นเองเครือข่ายคอมพิวเตอร์จึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางทั้งทางด้านการศึกษาด้านอื่นๆ หน่วยงานในภาครัฐและผู้ที่มีสนใจทั่วไปเริ่มเชื่อมระบบ

คอมพิวเตอร์ของตนเข้าสู่เน็ตเวิร์กและเชื่อมเน็ตเวิร์กเหล่านั้นเข้าสู่เน็ตเวิร์กอื่น ๆ

ในปี ค.ศ. 1987 กองทุนวิทยาศาสตร์แห่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ติดตั้งไว้จำนวนมากภายในประเทศเพื่อให้เครือข่ายโยงถึงกันและสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันในเวลาอันรวดเร็ว เครือข่ายนี้เรียกว่า NSFnet (National Science Foundation Networks) ซึ่งมีโครงสร้างและจุดประสงค์ที่คล้ายคลึงกับ DARPA จึงรวมตัวเข้าด้วยกันเรียกว่า NSFnet อันเป็นเครือข่ายที่สำคัญทางด้านการศึกษา ระยะเวลาต่อมาเครือข่ายนี้จึงเข้าไปแทนที่เครือข่าย ARPAnet และมีการพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่องจนในที่สุดเครือข่ายได้พัฒนาสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน

จุดประสงค์หลักของ NSFnet ก็เพื่อรองรับการศึกษาและการค้นคว้าวิจัยมิใช่มีไว้เพื่อการทำงานในเชิงพาณิชย์หรือเพื่อหารายได้จากการทำงานในเน็ตเวิร์ก อย่างไรก็ตามข้อกำหนดในเรื่องที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติยังปรากฏไม่ชัดเจนนักดังนั้น NSFnet จึงได้กำหนดนโยบายที่ชัดเจนสำหรับจุดประสงค์ในการใช้งานขึ้นว่า ห้ามใช้ระบบเน็ตเวิร์กเพื่อการค้าแม้กระทั่งใช้สื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ ระหว่างระบบเน็ตเวิร์กใดๆ ภายใต้ NSFnet

ในปี 1991 กลุ่มของระบบเน็ตเวิร์กที่ทำงานกันในเชิงพาณิชย์ก็ได้จัดตั้งเน็ตเวิร์ก Commercial Internet Exchange (CIX) ของตนเองขึ้นเพื่อให้ผู้ที่ทำธุรกิจสามารถเชื่อมโยงการสื่อสารไปยังบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตามกฎหมายผ่านทาง CIX

อินเทอร์เน็ตเป็นการรวมตัวกันของ NSFnet, ARPAnet, CIX และระบบเน็ตเวิร์กอื่น ๆ อีกมากมายทั่วโลกซึ่งกำลังขยายตัวออกไปอย่างไม่หยุดยั้งพร้อม ๆ กับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบใหม่ ๆ เช่น อินเทอร์เน็ตไร้สาย หรืออื่น ๆ อีกมากมาย

สำหรับประเทศไทยนั้นอินเทอร์เน็ตเริ่มต้นมาจากวิศวกรไทยจำนวนหนึ่งได้เริ่มสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อวิชาการขึ้นมาในปี พ.ศ. 2529 โดยอาศัยเงินทุนจำนวนเล็กน้อย และความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคจากประเทศออสเตรเลีย หลังจากนั้นในกลางปี พ.ศ. 2530 อาจารย์ภาควิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ได้ทดลองส่งอีเมลไปยังมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น มหาวิทยาลัยโตเกียว และบริษัท UUNET โดยใช้ซอฟต์แวร์ UUCP ผ่านโปรโตคอล x.25 และต่อมาในปี 2535 จึงค่อย ๆ เปลี่ยนมาใช้โปรโตคอล TCP/IP สาเหตุหลักที่เราสามารถพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่ในยุคนั้นเป็นเพราะว่าเศรษฐกิจของไทยเจริญเติบโตเร็วมากในช่วงปี 2533

และในปี พ.ศ. 2535 นี้ ก็ได้มีการเชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตอีก 2 แห่ง แห่งแรกคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอีกแห่งหนึ่งคือศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ต่อมาศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติได้รับนโยบายจากรัฐบาลให้จัดตั้งเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายของมหาวิทยาลัยและของรัฐเข้าด้วยกันและเรียกชื่อเครือข่ายนี้ว่า ThaiSarn เพื่อใช้เป็นเครือข่ายในการศึกษาและเพื่อการวิจัย

สถานภาพของอินเทอร์เน็ตไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

ทำให้การติดต่อสื่อสารและการค้นหาข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว แม้ว่าจะอยู่ห่างไกลกันเท่าใดก็มีได้เป็นอุปสรรค ทำให้เอาชนะเรื่องระยะทางและเวลาได้อย่างแท้จริง รูปแบบการสื่อสารโดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นและสำคัญต่อมนุษยชาติสำหรับโลกปัจจุบัน ระบบเครือข่ายที่ใช้กันอยู่นั้นมีหลายเครือข่าย แต่ที่นิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายคือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ใหญ่ที่สุดในโลกขณะนี้ สามารถครอบคลุมประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทำให้คนทุกสาขาอาชีพได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายนี้ได้อย่างสะดวกสบาย

ขณะนี้ (มิถุนายน 2544) ประเทศไทยมีบริษัทบริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider : ISP) ทั้งหมด 18 ราย มีเครือข่ายที่ไม่หวังผลกำไร 4 เครือข่ายคือ PubNet SchoolNet ThaiSarn และ UniNet มีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในประเทศ 2 ระบบ คือ NECTEC-IIR และ CAT-NIX ปัจจุบัน UniNet เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับมหาวิทยาลัยต่างๆ SchoolNet เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับโรงเรียนต่างๆ และ PubNet เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับบริการต่อสาธารณะและหน่วยงานของรัฐบาล ปริมาณข้อมูลที่รับจากต่างประเทศ 555,625 Mbps และส่งข้อมูลออกสู่ต่างประเทศจำนวน 430,375 Mbps จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจากบริษัทผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 2,300,000 คน

ประเภทของอินเทอร์เน็ตตามลักษณะการใช้งาน

อินเทอร์เน็ตสามารถแบ่งตามลักษณะการใช้งานได้หลายประเภทดังนี้

1. เวิลด์ไวด์เว็บ (WWW : World Wide Web) หรือ “เว็บ” เป็นการใช้งานในอินเทอร์เน็ตที่ใช้กันมากที่สุดเพราะเป็นการแสดงข้อมูลได้หลากหลายรูปแบบเช่นตัวอักษร ภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ภาพ 3 มิติ การค้นหาข้อมูล การประชุมเสมือน เป็นต้น

2. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail : Electronics Mail) หรือที่เรียกกันว่า อีเมล คือการรับส่งข้อความผ่านข่ายงานคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถส่งไฟล์ประเภทต่างๆแนบ (attachment)ไปด้วย เช่น ภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

3. เอฟทีพี (FTP : File Transfer Protocol) เป็นการทำโอนแฟ้มข้อมูลประเภทต่างๆ เช่น ภาพ เอกสาร เสียง ด้วยการรับ-ส่ง (download-upload) ข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์

4. อาร์ไค (Archie) คือการให้บริการค้นหาแฟ้มข้อมูลที่มีไว้เผยแพร่ต่อสาธารณะในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลโดยไม่ต้องการระบุชื่อ (Anonymous ftp) อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

5. เทลเน็ต (Telnet) เป็นโปรแกรมสำหรับการขอเข้าใช้ระบบจากระยะไกลซึ่งผู้ใช้ต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปใช้ทรัพยากรหรือขอใช้บริการจากคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น

6. โกอเฟอร์ (Gopher) เป็นโปรแกรมในระบบยูนิคส์สำหรับการค้นหาข้อมูลด้วยระบบเมนู ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ในการค้นหาแฟ้มข้อมูลและไฟล์ชนิดต่างๆ ที่แสดงไว้เป็นลำดับรายการ

7. นิวส์กรุ๊ป (Newsgroups) เป็นกลุ่มอภิปรายหรือกลุ่มข่าวเป็นการส่งข้อมูลสำหรับการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเฉพาะกลุ่มของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยที่สมาชิกส่งข้อมูลไว้ในเซิร์ฟเวอร์ แล้วสมาชิกคนอื่น ๆ เข้ามาในเซิร์ฟเวอร์เองเพื่อเลือกอ่านเฉพาะข้อมูลที่ตนเองต้องการได้ทันที

8. ลิสต์เซิร์ฟ (Listserve) เป็นกลุ่มอภิปรายหรือกลุ่มข่าวเป็นการส่งข้อมูลสำหรับอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเฉพาะกลุ่มของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยที่สมาชิกส่งข้อมูลไว้ในเซิร์ฟเวอร์ แล้วเซิร์ฟเวอร์จะส่งข้อมูลนั้นไปให้สมาชิกคนอื่น ๆ ทุกคนโดยอัตโนมัติ

9. เวส (WAIS : Wide Area Information Server) เป็นการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าด้วยกัน เพื่อสะดวกต่อการค้นหาว่าเมื่อมีการใช้เวสค้นหาข้อมูลจึงเหมือนกับได้ค้นหาฐานข้อมูลขนาดใหญ่

10. ไออาร์ซี (IRC : Internet Relay Chat) เป็นโปรแกรมสำหรับการสนทนาที่สามารถโต้ตอบกันได้ทันทีด้วยการพิมพ์ข้อความ ซึ่งอาจสนทนาเป็นกลุ่ม หรือสนทนายาระหว่างบุคคลก็ได้

11. ไอซีคิว (ICQ : I seek you) เป็นโปรแกรมสำหรับการสนทนาที่ได้รับความนิยมมากในอินเทอร์เน็ตเพราะสามารถพิมพ์ข้อความโต้ตอบกันได้ทันที ด้วยการส่งไฟล์ต่างๆ เช่น เสียง ภาพ เป็นต้น ซึ่งอาจสนทนาเป็นกลุ่ม หรือสนทนายาระหว่างบุคคลก็ได้ และสามารถขอใช้เนื้อที่ในเว็บไซต์ของ ICQ เพื่อทำประวัติส่วนตัวหรือจะใส่ประวัติส่วนตัวไว้ในโปรแกรมเพื่อให้ผู้อื่นเปิดเข้ามาชมได้ สามารถลุ่มเลือกสมาชิกท่านอื่นเพื่อเข้าไปคุยด้วย

12. ฮูอิส (Whois) เป็นสมุดรายชื่อผู้ใช้สำหรับการหาหมายเลขโทรศัพท์ อีเมลแอดเดรส และข้อมูลของบุคคลที่ต้องการ

13. ฟิงเกอร์ (Finger) เป็นการค้นหาชื่อบัญชีผู้ใช้หรือชื่อจริง รวมถึงข้อมูลเบื้องต้น สถานะ และตรวจสอบว่ากำลังใช้งานอยู่ในระบบหรือไม่

14. แวบ (WAP : Wireless Application Protocol) หรืออินเทอร์เน็ตมือถือ เป็นการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านหน้าจอโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสามารถได้รับส่งอีเมล แชนท์ ลืบค้นข้อมูล และอื่นๆ อีกตามศักยภาพของโปรแกรมที่พัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

อุปกรณ์ในการต่ออินเทอร์เน็ต

ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต จะต้องเตรียมอุปกรณ์และสิ่งจำเป็นอื่นๆ ดังนี้

1. ไมโครคอมพิวเตอร์ 1 ชุด
2. โมเด็ม (modem) ซึ่งเป็นอุปกรณ์เพิ่มเติมที่ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้สายโทรศัพท์เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้
3. โปรแกรมการสื่อสาร (communications software) เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะทำให้คอมพิวเตอร์โมเด็ม และคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นติดต่อและสนทนากันได้
4. สายโทรศัพท์ เพื่อเป็นสายรับ-ส่งสัญญาณสู่เครื่องคอมพิวเตอร์

ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา

1. เพื่อเป็นสื่อสำหรับการสอนทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปัจจุบันสถาบันการศึกษาจำนวนมากในหลายๆ ประเทศได้เปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาด้วยการศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า Online Program กิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ดำเนินการผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งหมด ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรเพื่อเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตแห่งแรกคือ โจนส์อินเตอร์เนชันแนล ยูนิเวอร์ซิตี (Jones International University) ในประเทศสหรัฐอเมริกา

2. เพื่อประโยชน์ในการวิจัย นักวิจัยสามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น ค้นจากฐานข้อมูล UMI หรือใช้เพื่อส่งแบบสอบถามในงานวิจัยหรือใช้เผยแพร่ผลงานวิจัยต่างๆ

3. ช่วยในการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียน ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยให้สามารถเข้าค้นหาความรู้ในเว็บไซต์ได้กว้างขวางทั่วโลก ช่วยให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้กว้างขวางรวดเร็วและสะดวกสบายยิ่งขึ้น

4. เพื่อใช้ประกาศหรือแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวทางวิชาการเช่นการเปิดอบรมหลักสูตรต่างๆ การจัดการสัมมนาทางวิชาการ การจัดแสดงหรือจัดนิทรรศการและอื่นๆ

5. เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้สอนกับผู้สอน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนให้สามารถติดต่อ แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

6. ผู้เรียนใช้เป็นช่องทางในการส่งการบ้าน รายงาน สารนิพนธ์ หรือปริญญาานิพนธ์ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7. เพื่อเป็นเครือข่ายในการส่งอีเมลล์สำหรับใช้ติดต่อกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลกก็สามารถติดต่อกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลา

การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อเพื่อการศึกษา นับว่ามีคุณอนันต์ ในขณะที่เดียวกันถ้าใช้ไม่เหมาะสมก็อาจจะมีโทษมหันต์ เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้รับการชี้แนะให้หาข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ ฉะนั้นผู้ที่เป็นครูบาอาจารย์ หรือท่านผู้ปกครองควรแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักเลือกใช้ข้อมูลอย่างเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงข้อมูลที่ผิดศีลธรรมและไม่เหมาะสมต่อการศึกษาต่อไป

ไพโรจน์ เบาใจ

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- บุญชู ใจเชื้อกุล. "อินเทอร์เน็ต (Internet)," เทคโนโลยีการศึกษา. 4(4) ; 2540.
- Barron E. Ann and Ivers S.Karen. **The internet and instruction Activities and Ideas.** Englewood, Colorado : Libraries Unlimited, 1996.
- Maxwell, C. and C.J. Grycz. **Newrider's Official INTERNET Yellow Pages.** Indianapolis : New Riders Publishing, 1994.
- Ranking, Walter, "A Survey of Course Web Sites and Online Syllabi," **Educational Technology.** 40(2) ; March-April 2000.
- Sirin Parasri, Steven Huter, and Zita Wenzel. **The History of the Internet in Thailand.** (online). Available [http ://www. nsre. org/case-studies/thailand/thai/TH-history thai. pdf](http://www.nsre.org/case-studies/thailand/thai/TH-history-thai.pdf) 1999.